ტარტაროზი

წელიწადი მეექვსე ფასი 15 კაპ.

კვირა, 27 იანვარი 1929 წ. № 5 (189)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არჩევნებში მონაწილეობისათვის

ნახ. ნადარეიშვილის

მოახლოვდა საბჭოთა არჩევნები და ტარტაროზიც ამუშავდა

F/L 10886

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არჩევნებში მონაწილეობა

საბჭოების გადარჩევის კამპანია რომ დაიწყო, იმ დაწესებულებების ხელმძღვანელებმა, რომელზედაც ახლა მოგეხსენებათ გადასწყვიტა მთელი თავისი უწყებით მონაწილეობა მიეღო ამ კამპანიაში.

ჩვენს შორის თომ ითქვას, მას თითონ არ მოსვლია ეს იდეა, იგი გაფურთხილა სათანადო ორგანომ ცენტრალურმა ალმასკომმა.

დაწესებულებების ხელმძღვანელი ხშირად გამოდიოდა კრებაზე და ფართო დაპირებებს იძლეოდა:

— იმ უდიდეს სოციალ-პოლიტიკურ კამპანიაში, რომელსაც საბჭოების გადარჩევა ეწოდება, მთელი ჩვენი უწყება მთელი თავისი არსებით მიიღებს უაქტიურეს მონაწილეობას.— ამბობდა იგი. ამბობდა და ტაშს უკრავდენ ამ მონდომებულ მოამბეს.

დაიწყო თუ არა საარჩევნო კამპანია, ხელმძღვანელმა მოიწვია უფროს თანამშრომელთა საერთო თათბირი, ანუ გაფართოებული პლენუმი და ვრცელი სიტყვა წარმოსთქვა საბჭოების შესახებ საერთოდ. მან დაახასიათა საბჭოთა კავშირის შინაური და საგარეო მდგომარეობა და ილაპარაკა ბრაზილიის საგარეო პოლიტიკაზე. ბოლოს აღნიშნა, რომ თანამშრომლებმა უსათუოდ აქტიური მონაწილეობა უნდა მიიღონ საბჭოების გადარჩევაში.

ხანგრძლივი თათბირის შემდეგ ერთხმად გადაწყდა დაწერილიყო ცირკულიარული წერილი, რომელიც საშაზრო განყოფილებას გაეგზავნებოდა. ცირკულიარის შედგენა მიენდო ზავბოზს, რომელიც ოდესლაც იურისკონსულტათ იყო ნამყოფი.

ცირკულიარის შედგენას, მის გამგისთვის მიტანას, გადაბეჭდვას, რეგისტრაციაში გატარებას და ფოსტაში გადაგზავნას მოუნდა რალაც სამი ოდე კვირა. მოსამზადებელი პერიოდი მიწურული იყო, როცა ცირკულიარული წერილი დიდის ამბით გაეგზავნა მაზრას.

მთელმა დაწესებულებამ თავისუფლად ამოისუნთქა. გამგიდან დაწყებული რეგისტრატორამდე ყველა სამი კვირის ნადენ ოფლს იწურავდა.

ხუმრობა ხომ არ იყო:: საარჩევნო კამპანიაში მონაწილეობის მთელი სიმძიმე სამიოდე კვირაში გადაიტანეს.

საპასუხისმგებლო სამუშაო დამთავრებულად ჩაითვალა და არჩევნები დავიწყებას მიეცა.

დაწესებულების საშაზრო განყოფილების გამგემ მიიღო ცირკულიარული წერილი. გულის კანკალით გახსნეს კანვერტი, რადგან ყველა გრძნობდა, რომ რალაც არა ჩვეულებრივი ხასიათის საბუთები იქნებოდა შიგ... ზოგს ინსპექციის გამორკვევის მასალები ეგონა, ზოგს გაფრთხილების წერილი, ზოგსაც შტატის შემცირების დირექტივა.

— ცირკულიარული წერილი ყოფილა - თავისუფლად ამოისუნქთა გამგემ და ოფლი მოიწმინდა.

— მე კი ჩემი დამემართა და... თქვა გამგის მოადგილემ.

— დასწყევლოს ღმერთმა, შტატების შემცირების შესახებ გვწერდენ

ნახ. ზარიაშის

ნახ. ლეონის

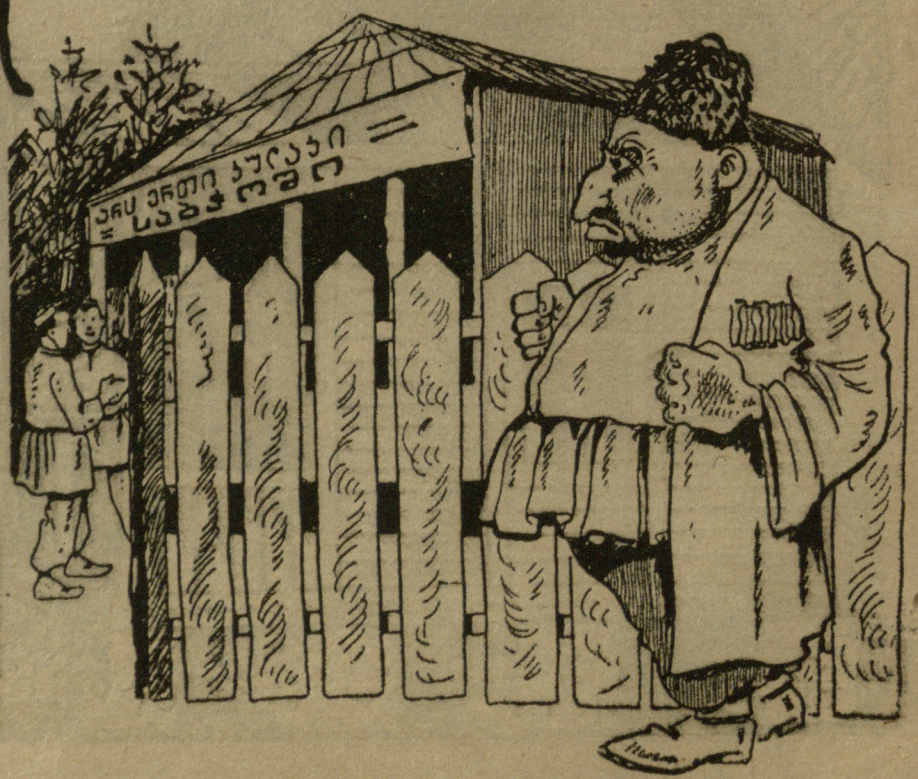

უმალ აქლემი გაძვრება ნემსის ყუნწში, ვიდრე კულაკი—საბჭოში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საარჩევნო „კამპანია“

კულაკი: ეს ხელები თუ ხვალ არჩევნებშიაც ასე ამიწიეს, ჩემი საქმე კარგად წავა: საბჭოში უსაოუოდ გავალ.

მეგონა—ჩაილაპარაკა საქმეთა მმართველმა.

ცირკულიარული წერილი წაიკითხეს.

— აბა, ახლა ამ წერილს საფუძველზე ერთი სადირექტივო - პრაქტიკული ხასიათის წერილი ჩვენც უნდა ... ადგინოთ, დაფაცურდა სამაზრო განყოფილების გამგე.

— მერე და რათ გინდათ?

— როგორ თუ რათ? ადგილკომს უნდა გაუგზავნოთ!

დატრიალდა ყველა. ვინც კი წერა-კითხვა იცოდა, ყველა წერილის პროექტს ადგენდა. ბოლოს შეათანხმეს, შეასწორეს და გადაბეჭდეს. გამოვიდა ჩინებული სადირექტივო წერილი.

— ახლა დავგზავნოთ.— კმაყოფილი ამბობდა გამგე.

სადირექტივო წერილი რაიონებს გაეგზავნა.

რაიონული განყოფილების ხელმძღვანელმა მიიღო სამაზრო განყოფილების წერილი და მასაც საგრძნობლად აუძგერდა გული სანამ წაიკითხავდა..

დაფაცურდა რაიონული განყოფილება თავისი გამგით და მთელი შტატით.

— ამოდენა სადირექტივო წერილი ჩვენ არ გამოგვადგება, ჩვენ თითონ უნდა შევადგინოთ საინსტრუქციო წერილი და დაუგზავნოთ ადგილებს.

რომელ ადგილებს?

—რომელს და თემებს შე კაცო, როგორ მეკითხები!

საქმის მწარმოებელი, რომელიც იმავე დროს ბუხგალტერის და რეგისტრატორის მოვალეობასაც ასრულებდა, სირცხვილისაგან გაწითლდა.

— რას იფიქრებს ახლა ეს კაცი. ადგილები აღარ ვიცი რას ქვია ... ნწარეთ გაიფიქრა მან.

ორივენი დაფაცურდენ და კიხტა საინსტრუქციო წერილი შეადგინეს ადგილებისათვის. შეადგინეს და გაუგზავნეს, სადაც სათემო გაეყოფილება იყო.

სათემო განყოფილებამ მიიღო ინსტრუქცია არჩევნებში მონაწილეობის შესახებ და თითონაც დაფაცურდა.

—ეს რაიონული ცენტრის შედგენილია, მდაბიო ხალხი ვერ გაიგებს, ერთი პატარა განმარტებითი ბარათი ჩვენ თითონ უნდა შევადგინოთ,—ამ აზრის იყო სათემო გაყოფილების მთელი შტატი, რომელიც ერთად ერთი კაცისაგან შესდგებოდა.

სათემო განყოფილებამ განმარტებითი ბარათი შეადგინა და სოფლის რწმუნებულს გაუგზავნა.

რწმუნებულმა ბარათი გახსნა, წაიკითხვა და მიიღო ცნობათ და სახელმძღვანელოთ.

ტარსიტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გიგლა და არჩევნები

ღილით

— გიგლა ბიჭო! გაადგი ფეხი შე ურწმუნო! რა უგემურათ მიიზლაზნები!

— ეი! გაადგი ფეხი! ისე მეუბნები, თითქოსა ცივი კირკაჟი ახტუნავებდეს კაცსა!

— მოდი, კარგი, დაგალევინებ ი საოხროსაცა, ოღონდ კი საღამომდისა როგორმე მომითრიე ი მუხის ჯირკი!

გიგლამ გადახუხა სამი-ოთხი ორნახადი, ხელათ დადგა შეზარხოშებულ გუნებაზე. მარჯვეთ გადაიგდო ცული მხარზე და გაუდგა ტყისაკენ.

გზაზე

— გიგლა ბიჭო! სად ჯანდაბას მიეხეტები!?

— სად მივალ და — ტყეში.

— რა დროს ტყეა შე მოცდენილო!? წამოდი ჩვენთან!

— თქვენთან თუ წამოვედი — პირი ბალნით ამევსება აი!

— ნუ ხარ ქვეყნიდან გამოწყვეტილი, შე ბაიყუშო წამო! დღეს ახალი არჩევნებია.

— ახალი არჩევნები, რა! მოჯამაგირობიდან არ მომხსნან ხელათ! რაში მეპიტნავება თქვენი არჩევნები!

— გიგლა ბიჭო! ნუ ხარ მიდეგაი! მთელი სახელმწიფო ეხლა იმას გაიძახის რომა — მოჯამაგირეები პირველ რიგში უნდა იყვენო.

— ეგ ფეტვი შვილოსა თქვენ წიწილებს დაუყარეთ. წახვალთ, წამოხვალთ და ისევ ი ბაქი-ბუქია შაქრას აირჩევთ რაღა! აკი კიდევაც ჭამს გემოზე! ჯერ ყელზე არაფერი დადგომია და არც მერე დაადგება!

— წამო კარგი, ნუ ლაქლაქობ მაგდენს! ამ ყინვაში მაინცა ტყეში ყოფნასა — ხალხში ყოფნა არა სჯობია!

—ისეთი ორნახადი ჩავცეცხლე რომა ამნაირი ყინვაი რას დამაკლებს!

— წამოდი ბიჭო! ნუ ხარ შენი თავის მტერი! გაიგე კაცის სიტყვა!

— ეჰ! კი წამოვიდოდი, მარამა ვილა გაუძლებს მერე ჩემი უსტაბაშის საყვედურებსა!

— შენ მაგისი ნუ გედარდება! თუ კრინტი დაძრას, ერთი სთქვი და ხელათ შეანანებენ!

— მა ჩემი ცოდო და თქვენი კისერი! აჰა, მოვდივარ!

კრებაზე

დარბაზი ხალხით გაჭედილა. სახე შებრაწული და თვალებ ანთებული გიგლა პირველ რიგში მოჭცეულა. მაგიდასთან წამოდგება ძველი საბჭოს წევრი შაქრა და ანგარიშს აბარებს ამომრჩევლებს.

— ამხანაგებო! მანამ ახალ საბჭოს აირჩევდეთ, მე უნდა ჩაგაბაროთ ანგარიში...

გიგლა: სხვას ვის ჩაუბარებია, შვილოსა, ანგარიში შეჭმულისა, რომ შენ ჩაგვაბარო! (ხალხი იცინის).

შაქრა: მე მგონი, ამხანაგებო, გიგლას ხუმრობასა ყურადღებას არავინ მიაქცევს. მე უნდა ჩაგაბაროთ ანგარიში იმისი, რაც გაგვიკეთებია...

გიგლა: გაგიკეთებიათ— მე ვიცი ახალი ციხე - ქალაქი აგიშენებიათ! ააფრინე ალალიო — რაც არ არის არ არიო!

შაქრა: ბიჭო, გიგლა! ეგრე რო ამობ შე მამაცხონებულო, უცხო ხალხი რო იყვეს აქა, ხო მართალი ეგონებათ.

გიგლა: არც ამათა გონიათ ტყუილი ნუ გეშინია! (ხალხი იცინის, იცინის).

შაქრა: მა ხიდი რო გავაკეთეთ შარშან — რა იყო?

გიგლა: ორი კვირის მერე რო დაინგრა? ან კი როგორ ახსენებ მაგასა სირცხვილითა!

შაქრა: სკოლის ყავარი რო გამოვცვალეთ?

გიგლა: მაგითი, შვილოსა, შენი ნათლიმამის საქმე ააშენე მარტოკა. სკოლა კი ისევ ძველებურ დღეშია: თუ დარია — შრალათ არი იქაურობა, თუ ავდარია და იხვებსაც აღარ დაედგომებათ იქა არამც თუ ბავშვებსა.

შაქრა: ბიჭო გიგლა, რას გადამეკიდე! ხატის ღვინო ხო არ დაგილევია! ბარემ გვინდოდა ბევრი რამის გაკეთება, მაგრამ...

გიგლა: თუ გინდოდა შე ჩემანალა, ხელს ვინ გიშლიდა მაშა! მარამ შენ გეგონა, რომა მარტო სადღეგრძელოებით აშენდებოდა სოფელი არა!

შაქრა გიგლა, ბიჭო, რას გადამეკიდე? რაღა შენ გამოხვედი ამ ხალხში ყველაზე ჭკვიანი?

გიგლა. გინდა კია რომა მეც მუნჯათ ვიყვე ყველასათვია, მაგრამა ვერ მოგართვი.

შაქრა: არაყმა და ღვინომ ეგრე იცის: ყველა პირუტყვს ადგმევინებს ხოლმე ენასა.

გიგლა: შენ მაშინ მისაყვედურე, თუ ტყუილს ვამობდე. თორე მიწა კი არ გააყიდინე აი ჩუმათა შენ მოყვრებსა! მაგაზეც იტყვი, რომა არაყი მალაპარაკებს შვილოსა (ხალხი იცინის გიგლას თანაგრძნობით).

შაქრა: შენა გიგლა უეჭველად შემოჩენილი ხარ ვისმესგანა, თორე ეგეთი ბიჭი როდი იყავი წინეთა?

გიგლა: წინეთა ბოჩოლა ვიყავი და ეხლა გავიზარდე. მუდამ ხო უდღეურათ არ უნდა დავრჩე!

(ხალხი იცინის, ხმაურობს და ყოველი მხრიდან გაისმის გიგლას წასაქეზებელი სიტყვები.

— ყოჩაღ გიგლა!

— რა ბიჭი ყოფილა ე გიგლაი!

— ჯან, გიგლა, ჯან!)

შაქრა: ეე, შვილოსა! ამ ბრილატი ბიჭის სიტყვები უფრო გიჯდებათ ჭკუაში, ვიდრე ჩემი. რახან ეგრეა...

გიგლა. რახან ეგრეა, დაიხურამ ქუდსა და წახვალ, ჰა! უჭ, ნუ იზამ თუ ძმა ხარ! ნუ დაღუპამ შენგან აშენებულ სოფელსა!

შაქრა: რახან ეგრეა, მართლა აღარცა ღირს აქ ყოფნაი!

(გაჯავრებული და შემომწყრალი შაქრა საჩქაროთ გადის კრებიდან)

შინ

—გიგლა ბიჭო, სად დაიკარგე აქნობამდისინა?

— მე დაკარგული არა ვყოფილვარ!

— მა სად იყავი? რა უყა მუხაი?

— მუხა ტყეშია.

— შენ ტყეში არ იყავი განა?

— ტყეში კი არა, კრებაზე ვიყავი.

— რომელ კრებაზე?

— საარჩევნო

— მერე მე კრებაზე გაგაგზავნე თუ ტყეში?

— რა უყოთ! მე მაინც კრებაზე ვამჯობინე!

— ამჯობინე—ჩინ-მენდლებს დაგიდებენ მე ვიცი!

— რატომაც არ დამკიდებენ! საბჭოს წევრად გახლავარ ეხლა არჩეული!

— რაიო? საბჭოს წევრიო?

— ჰო, ჰო საბჭოს წევრათა ვარ არჩეული, კაცო ვერ გაიგე!

— აი, ეხლა ამშენებია ოჯახი! აბა შვილო ამას იქითა მოჯამაგირე მე ვყოფილვარ და პატრონი კი შენა! გიშველოს ღმერთმა!

ტეტია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„დიალექტიკა“

ნახ. ნადარეიშვილის

— ამხ. მდივანო. როგორ მოხდა ის, რომ მე, პარტიული, სრულიად მოულოდნელად „შავ სია“-ში აღმოვჩნდი?! ნუ თუ დასაშვებია, რომ ეს რაღაც „შავი სიებია“ წინ უსწრებდეს პარტიულ წმენდას?!

— სავსებით! რას იზამთ? ასეთია დიალექტიკა: ხან ერთი უსწრებს წინ, ხან—მეორე!

„მზის სხივები“ სოფელ მძინარეთში

(არაკი საარჩევნო სინამდვილიდან)

თვალი გამოაჭყიტა ბრწყინვალე მზემ (რაღა რქმა უნდა, საბჭოთა არჩევნების საანგარიშო კამპანიის მზემ) და თავისი ცხოველმყოფელი სხივები (თბილისის პროლეტარიატის წარმომადგენელთა სახით) მედიდურად გადაუტყორცნა აქეთ თუ იქით მშრომელთა რესპუბლიკის შესაჩიჩქოლე-შესაქრიმულებლად.

პირველი სხივი თუ სხივთა ძნა (პატივცემულ „ტარტაროზის“ ხელში საეზოვო დიდი ცოცხის სახით) ეწვია სოფელ მძინარეთის თემ-საბჭოს.

საბჭოს მდივანი, ნოშრევან მოიჩხრიკეშვილი, როგორც სამუშაოდან დაბრუნებული ფუტკარი — თავისი სკის ფანჯარაზე, ჩამომჯდარიყო საწერლო მაგიდასთან სკამზე, ცხვირიდან სხვადასხვა სიმსხვე — თუ სიგრძე ძაფ-ბაწრების სკვნილებით ფეხებ - დაბორკილი ძველის-ძველი შუშებ - გაქონილი სათვალე მოეხსნა, წინ მაგიდაზე მხარ-თეძოთ წამოეწვინა, იგი, ძველი, აქა-იქ ბალან-შექიჩული თუ ზოგან ფერდებზე ტყავშეგლეჯილი და სარქველ მიჭმუჭვნილ - მოჭმუჭვნილი ბუხრის ქუდი მაგიდის ერთ კუთხეში თაგვების მოდარაჯე კატასავით დაესკუპა, წინ საწერ-კალამი და რაღაც საქმის ქაღალდების დასტა უწესრიგოთ მიეპნმოეპნია მაგიდაზე, თვითონაც მაგიდის ცალკიდეს ორივე ხელის იდაყვებით ჩამობჯენოდა, ჭალარა - შერთული გაბურძგვნილი თავი ბურჯებივით შეყენებულ ხელებზე ჩამოეყრდნო და ასე გარინდებულიყო.

სხივის პირველი მიკარება ნოშრევანმა თავის კინკრიხოში შეიგრძნო.

ნოშრევანის თავი არა თუ საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, თითქმის მთელ სიცოცხლეში არ ყოფილა ისეთი მოქნილი და მოძრავი, რომ ახლა ამ თავისი პატივცემული კინკრიხოს მცირეოდენი შევიწროებისათვის თავი შეეწუხებინოს და შეშმუშენილიყოს. აბურძგვნილი ბალანი (ომას ვერ ვკადრებთ სახელად ნოშრევანის თავის პატივცემულ ბუნებრივ საამოსს!) ისე იყო ერთმანეთში შეცმულ - შემოცმული და გაჩხირულ - გამოჩხირული, რომ სიტყვა „გარჩევა“ ან „განძრევა“ იმათ ლექსიკონში არც კი ეწერა. სხვა ორგანო კი, ისეთი, რომელსაც განძრევის უნარი დაბადებიდან თან ჰქონდეს დაყოლილი, როგორც მოგეხსენებათ, ადამიანის თავზე არ მოიპოვება. მართალია, ჭკვეითა ყბა არის მოძრავი, ზოგი გადაჭარბებითაც მოძრავი, მაგრამ, თუ მხედველობაში მივიღებთ აღნიშნულს წუთში ნოშრევანის თავის მდებარეობას, ცხადია, ამ შემთხვევაში ისიც კი მოკლებული იყო ასეთი ცოცხალი არსებობის მჩენ - ამოქმედების საშუალებას.

დარჩა ყურები.

ყურები, როგორც ვიცით, ბევრი ცხოველის თავზე ახერხებს ასეთ შემთხვევაში საჭირო სეპარატიზმის მჟღავნებას. მაგალითად, ვირი რაიმე უკმაყოფილების გამოთქმას ყურების ან ცალი ყურის გაქნევით უფრო ახერხებს, ვიდრე თავისა ან ხელის, რომელიც მას, საბედნიეროთ, არ გააჩნია, თორემ უეჭველად, დაუბანლობა - უსუფთაობის გამო, კანის რომელიმე ავადმყოფობით ექნებოდა დაფარული და დაზიანებული.

ნოშრევანის ყურები ეგრედ წოდებულ „გაპარტყუნების“ ნიჭს იმ თავიდანვე გახლდათ მოკლებული, თუმცა ცოდვა გამხელილი სჯობია, გარხევა, განძრევა თუ გაწევა და საერთოდ აწევა მათ თავიანთ სიყრმის ხანაში მაინცა და მაინც არ მიჰკლებიათ. ნოშრევანის ყურებს თითქმის ახლაც კი აჩნევია იმისი სოფლის სკოლისა და პირადათ მისი ყოფილი მასწავლებლის, ცხონებულ არჯევან ყარყუმაშვილის ხელის თითების ეგრედ - წოდებული „დაკლოლოსკოპიური“ ნაკვალევები.

მაგრამ, რაც იყო, იყო და თქვენი ჭირიც წაიღო... ხოლო ახლა კი ნოშრევანის ყურები თავის იქით-აქეთა მხარეს ლოკოკონების ცარიელ ხოჭოებივით ისე იყვნენ მიკრულნი, რომ სასიცოცხლო ნიშანს არაფრით არ ამჟღავნებდენ.

თავის კინკრიხოდან სხივი მაგიდაზე ჩაცურდა; იქ მიპნეულ-მოპნეულ ქაღალდებსა თუ სხვა სამწერლო ატრიბუტებს ხელი მოხვია და იატაკისაკენ გადაუძახა.

ამის შემდეგ, სხივი მაგიდიდან იატაკზე ჩაცურდა სკამზე გარინდებულ ნოშრევანს, ოთახში მიყრილ-მოყრილ სხვა ნაგავთან ერთად, ხელი მოხვია და გარეთ გამოუძახა.

გარეთ კი ქარი დახვდა ამ „ხორაგს“, სტაცა ხელი და გააქანა იქითკენ, საიდანაც უკვე აღარავინ ბრუნდება უკან (რაღა თქმა უნდა, ახლად არჩეულ სოფლის საბჭოში. ნოშრევანი სასოფლო საბჭოს წევრიც გახლდათ. აი, საიდან იგდო მან ხელში მდივნობაც!).

სათემო საბჭოს ღია კარებში საბჭოს თავმჯდომარე ფიადორ ყლუნწიაშვილის მღელვარე ზღვაში იალქნიანი გემივით იქით-აქეთ მოქანავე მაღალი სხეული შემოეყუდა სწორედ ამ დროს.

მკითხველი გაიოცებს: ერთსა და იმავე დროს კარებიდან „ნაგავის“ გაზიდვა — შემოზიდვა რანაირად ხდებოდაო!?

საქმე იმაშია, რომ ნოშრევანი ჩვენ მივადარეთ ფუტკარს სკაში. და ისევე, როგორც სკას აქვს ხოლმე სარქველი, თემსაბჭოს შენობასაც აქვს თავისი ბან-სახურავი. „მზის“ სხივმა ე. ი. ხელ-ცოცხიანმა „ტარტაროზმა“ სწორედ ეს სახურავი ახადა თემსაბჭოს შენობას და „ნაგავსაც“ გარეთ სწორე ამრიგათ გაჩენილ ღია ერდოდან ისვრიდა გარეთ.

ჰო და იმას მოგახსენებდით: ფიადორი კარებში შემოეყუდა — თქვა. მაგიდაზე რომ ნოშრევანის ქუდი დაინახა დასკუპებული, იფიქრა: უთუოდ ქუდქვეშ საჭმელი ან თავის შესაქცევი რამე ექნებსა ნოშრევანს მოთავსებულიო — და ფრთხილად შეაცურა ქუდ-ქვეშ ხელი. ქუდის ჭერიდან მჭვარტლის კუნწულასათვის დაბლა ჩაშოშმინულ სარჩულის ნაფლეთს მოავლო ხელი და გუნებაში გაივლო: ესაა დავიჭირე, რასაც ვფიქრობდიო. მაგრამ ქუდის გადმოყირავება, ძინძგლიან ნაფლეთისაგან ხელის განთავისუფლება და ფიადორის გარეთ გაქოყირავება საბჭოს შენობის ერდოდან — ერთი შეიქნა. მოულოდნელი აქ მხოლოდ ის-ღა იყო, რომ ფიადორს ბორიალ - ბორიალით უკან აედევნა ახლა ნოშრევანის ქუდიც, რომელიც თავდაღმა ყუდების დროს ძნელი დასაძრავი გახლდათ თავისი დების ადგილიდან. უფრო ძნელი, ვიდრე ნოშრევანის საბჭოს შენობიდან — გარეთ გამოხვეტა ვინაიდან აღნიშნულ შემთხვევაში ქუდი იმ თავზე უფრო მეტ სიმძიმეს შეიცვალდა, ვიდრე თავი, რომელსაც ის ხურავდა.

ახლა კი, როცა გარეთ მას ქარმა მიხვია ხელი და გაიტაცა, ქუდი ისე სწრაფად დაიძრა წინ, რომ ჰაერში მობორიალე ფიადორს ზევრად გაუსწრო და გადაბრუნებული იგი უკვე ნოშრევანის თავზე აღმოჩნდა დასკუპებული. „მზის“ სხივისაგან ისე შეწუხებული კინკრიხო ახლა, ქუდდარქვული, სასიამოვნო მოსვენებას იყო მიცემული და ზღაპრული კუდიანივით გარბოდა წინ ქარში გახვეული საათში 100 კილომეტრის სისწრაფით.

მეორე, მესამე და მეოთხე სხივებს მძინარეთის თემსაბჭოს სხვა წევრებთან ჰქონდათ ამ წუთს „ვიზიტი“. მართალია, მათ უკვე დავიწყებოდათ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ი ე რ ი შ ი

სოფ. ტიურევოში (რუსეთი) სამღვდელოება თავს დაესხა საბჭოთა საარჩევნო კრებას და ჩაშალა იგი. (გაზეთებიდან)

ნახ. დონის

— უკამყოფილო რომ იყვნენ საბჭოთა კანდიდატებით; მღვდელ-დიაკვნები ამხედრდენ ჯვრებით, ემბაზით, ხატებით.

კიდეც, რომ ისინი ოდესმე თემსაბჭოს წევრები იყვნენ, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, თავიანთ საკუთარ საოჯახო საქმეებში ისე იყვნენ გართულნი, რომ მოდარბაზენი უხმოდ მიიღეს და უხმოდვე უკან გამოისტუმრეს, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ კეფის ქექისაგან ამდგარ თავის ქერტლის კორიანტელს და საანგარიშო შეკითხვებზე პირ-მომწვარ ლეკვებივით მათ მიერ ატეხილს წუწუნ - წკმუტუნს.

რაც შეეხება მეხუთე სხივს, იგი დაეცა ძილ-განატეხი ღამის შემდეგ ჯერ კიდევ საშუადღეო ბურანში მყოფ „კულტმუშაკის" ლოგინზე. კულტურული რევოლიუციის მზიურ ღიმილისათვის ზანტად თვალშეჭყეტილმა „კულტმუშაკმა" მხოლოდ ცისფერი ყანწების ტრიალიღა შენიშნა წინ, ჰაერში.

მართალია, ეს ყანწები სრულიად არა ჰგავდენ იმ ყანწებს, რომელთაც მთელს თემში თავისი სიმდიდრითა და გავლენით ცნობილ პურადა ფულიანმა ღვინიაშვილისას ნათლობის გამო გამართულ ლხინში ატრიალებდა ის წუხელის თითქმის მთელი ღამის განმავლობაში, რადგან ამას ავალებდა მას ჯერ თავისი საკუთარი სიბლისი ღვინის სმაში წონასწორობის დაცვის სიწმინდისა, ხოლო მეორეც — არ შეიძლებოდა თამადის გაწბილებაც, ვინაიდან თამადად თვითონ მამა გერასიმე ბრძანდებოდა და არა რომელიმე გლეხი, თუნდაც გერასიმე გერიაშვილი, რომელიც, სამაზრო კულტგანის ინსტრუქტორებს თუ დავუჯერებთ, ღარიბია და როგორც ასეთი, იგი თემის „კულტმუშაკმა" მამა გერასიმეზე უფრო უნდა დაიახლოვოს და შეიყვაროს.

— არ ვიცი, რისთვის უნდა მიყვარდეს გერიაშვილი და რად უნდა შევიძულო მამა გერასიმე?! აგი ცეცხლივით ღვინო რომ მომაყუდა წუხელის გულზე ყანწებით, რამდენიც კი მუცელში ჩამეტეოდა, იმისათვის?!

გაოცებით, თითქმის გაბრაზებით ეკითხებოდა თავის გულს „კულტმუშაკი" და მზის მოძალებულ ჭიატს რომ თვალი ვერ გაუსწორა, მეორე გვერდზე გადაბრუნდა, თვალები ცეცხლის პირას აბუზულ ციებიან წიწილასავით დახაბა და პატარა ხანს უკან ისევე მედგარი ხვრინვა ამოუშვა.

სიზმარში კი მას ვითომც საარჩევნო კრებისაკენ დაჟინებით ეპატიჟებოდნენ, ხელმეორედ ასარჩევად ხელებს ტყესავით უწევდნენ და მოწიწებით სთავაზობდნენ მომავალ წელშიაც თემში კულტურულ მუშაობის ხელმძღვანელობას.

ონისიმე.

მოჯამაგირის სიტყვა
გოგოლას მიმართ

ბობოლას უთხრა მოჯამაგირემ:
—„შავ სიაში“ ხარ!.. ჭკუას აგირევ!
ის დრო წავიდა, როცა მაწევი
ზურგზე, ვითარც ცხენს უნაგირი
რას დაეთრევი გაღმა-გამოღმა?
აღარ გასვენებს დარდი და ბოღმა?
მღვდელთან ჩურჩული რად მოუხშირე?
არჩევნების დროს გაგანახშირებთ
მღვდელს და დიაკონს,
რომ დარდისაგან ვეღარ მიაგნონ
საკუთარ წვერებს,
მისდექ და მერე...
დახეული ანაფორა ჰკერე და ჰკერე!
„შავ სიაში“ ხარ!.. ჭკუას აგირევ
მე-გლეხი ბიჭი მოჯამაგირე.
გაგიფართოვდა შენ ლიპი ისევ,
და გემატება კვლავ სიხალისე?
დაგაჭერ მძიმე და სასტიკ წიხლებს!
ის არა გეგონოს, წინად რაც იყო,
ვანო, ალმასხან, ზურაბ და ნიკო
იცი, ვინ არიან, შე „რაზბონიკო“?—
ჩვენი ძმებია ალალმართალი,
და თუ გსურს, გითხრა სიტყვა მართალი
სოფლის კანონი და სამართალი
კარგად იციან!
იმიტომ მათთვის ხმა მიგვიცია!
მღვდელთან გაჰყიდე სული ნისიათ,
ასეთი საქმე რა სინდისია?
ნუ ფართიფურთობ, შენა გგონია:
სად მდინარეა, ყველგან ფონია?
შენც არ მოუკვდე შენს სიდონიას!
შენთვის ერთია კვირა-შაბათი,
ტანს გახურია კოხტად ნაბადი.
სეირნობ უქმად ღამით და დილით,
არ დაგაკლდება ქეიფი, ძილი.
მაგრამ...
შეხედე ჩემი კომბალი,
(შენ არ გეგონოს ის ძირმომპალი)
ისე სასტიკად იცის მან რეხვა,
რომ დაიშლები შენ დამპალ ნეხვათ.
ნუ დაწანწალობ,
ნუ ეძებ ლობე-ყორესა,
წადი, შეემატე შენც ჩემს ლორებსა.
„შავ სიაში“ ხარ!
ჭკუას აგირევ
მე—გლეხის ბიჭი მოჯამაგირე!...

ზურაბ.

ტარტაროზის ნოვამი
ყველა იმ „ტიპებს“, ვინც ამაოდ ცდილობს საბჭოებში გაძრომას

ნახ. მარიაშის

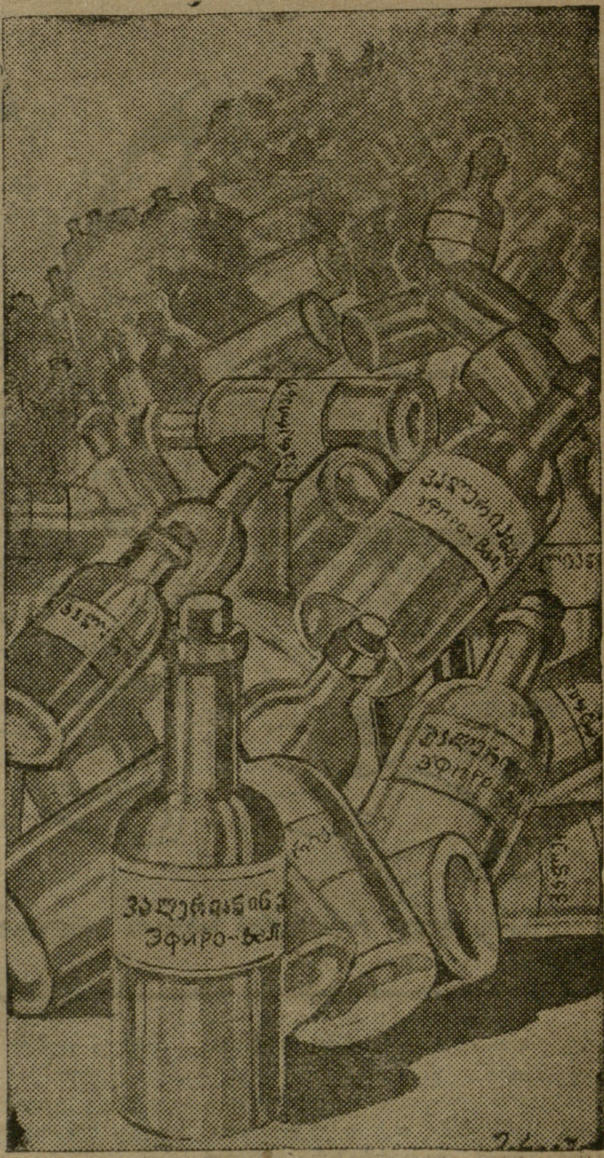

— მიიღეთ ოც-ოცი წვეთი არჩევნების შემდეგ.

საბჭოების არჩევნები სოფლად

კულაკებს, ჩარჩ-ბობოლებს,
მღვდლებს, ვაჭრებს და ცეტებსა.
სოფლად მშრომელ გლეხობის
მავნე ელემენტებსა,
აბა და კიდევ ზარმაც გლეხს
მუდამ მუქთად ნატარებს,
წელს საბჭოს არჩევნებში
არავინ გაიკარებს.
მუშა - გლეხის წურბლებსა.
თავზე მეხი დაეცა.
საარჩევნო უფლება
ღარიბებს გადაეცა.
გადაეცა!... უფლებებს
კიდეც მოიხმარებენ.
მათ დამჩაგვრელთ ახლოსაც
აღარ გაიკარებენ.
კომუნებში ერთდება
შეგნებული გლეხობა,
თუმც კულაკს სურს იმათი
დანგრევა და დამხობა...
ხრიკებსაც მიმართავენ!..
და ოინებს აწყობენ!
ხან თეთრ კბილით მელობენ,
ხან მუქარით ლაყბობენ,
მაგრამ გლეხებს საბჭოში
ვეღარ გაუძვრებიან,
მარცხდებიან, ჰქრებიან,
მაინც იმუქრებიან...
მტკიცეა ნების ყოფა
ღარიბების სოფლადა;
მათი დაწუნებულნი
დნება ქირის ოფლადა.
ჩვენ ანაგებ შენობებს
ჩვენვე მივსცემთ ჩარჩოებს
ჩვენ მოვაწყობთ სოფლებში
წმინდა გლეხურ საბჭოებს.

კოკი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„გაუგებრობა“

ნახ. ქუთათელაძის

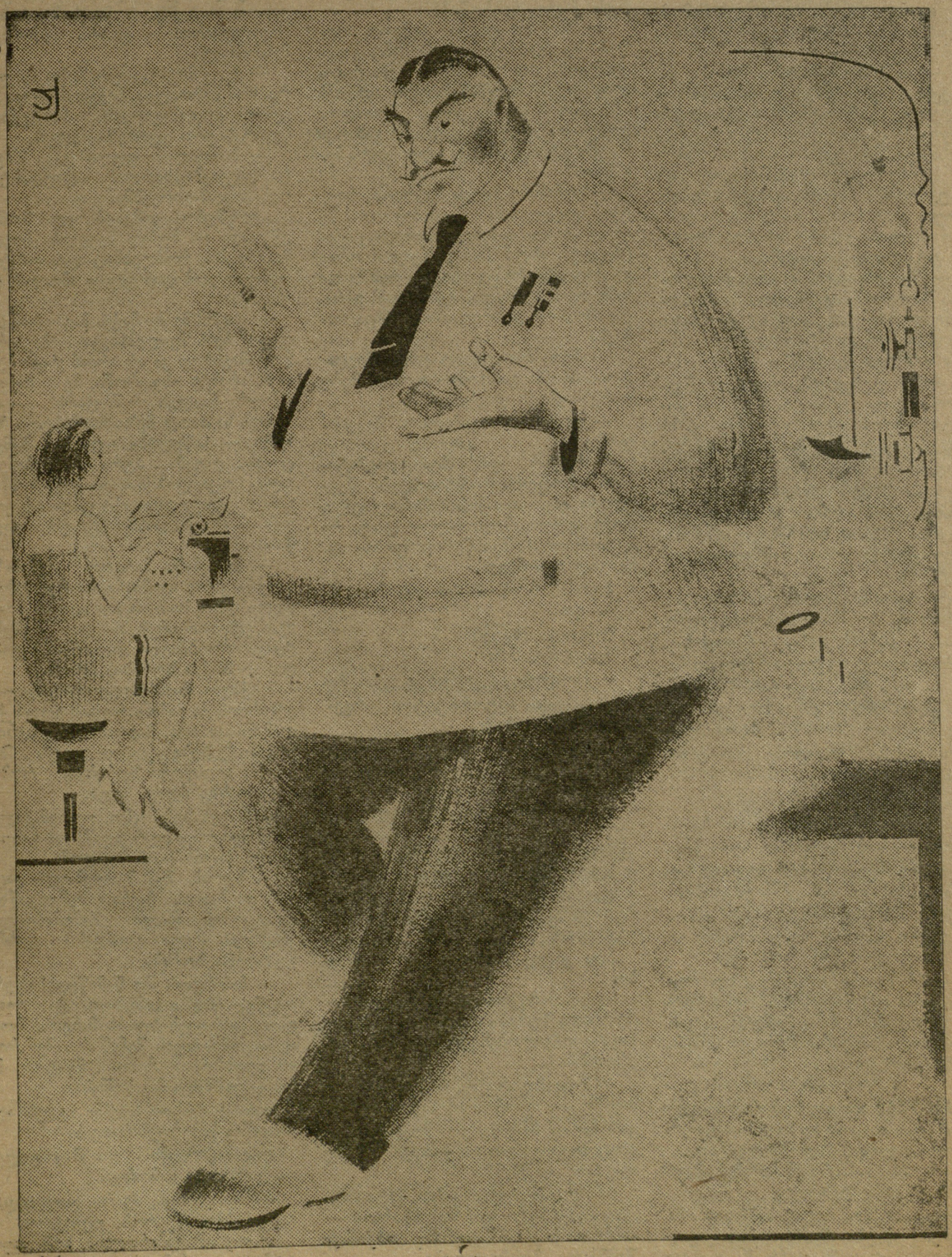

— ასეთი თეთრი ხელების პატრონი „შავ სია“-ში?!

გააცურეს

ზურაბ მუცელაძე კულაკია.

სამი-ოთხი წლის წინედ მას, როგორც თვითონ ამბობს, „ხელი წამოჰკრა“ სოფლად სურსათის კრიზისმა და... ბლომად გამორჩა.

— კაცს თუ უნარი და შნო აქვს, სხვების გაჭირვებას თავისს საკეთილდღეოდ გამოიყენებს! — გაიფიქრა ზურაბმა და...

საქმეს შეუდგა.

„მოხერხებულ კაცს“ დიდად არ გაუჭირდება საჭირო დოკუმენტების წოვნა და...

რამდენიმე ვაგონი სიმინდი მოიტანა კავკავიდან სოფელში.

— მე კაი კაცო, ეს არის მადლობის მაგიერი?! დამშეული იყავი და სიმინდი მოგიტანე სადღაც ცხრა მთის იქიდან; შენ კი მისაყვედურებ: „მამის სისხლად ჰყიდიო“... მე რომ ამაში რამეს ვგებულობ, რაფერ დაგწყევლო, თვარა გეტყოდი, რომ შენ მოიგე ისე-მეთქი. ფუთზე ერთ აბაზს ჩემსას ვადებ, მარა რა გაეწყობა. მეცოდება ხალხი, თუმცაღა უმადურია და სიკეთეს ვერ ხედავს, მარა, რა ვუყოთ, მე მაინც ჩემსას ვიზამ. თუ ესენი არა, ღმერთი ხომ კი ხედავს ჩემს გულშემატკივრობას დამშეულ ხალხზე!

და ასეთი სპეკულიაციით ზურაბმა, მართლაც, ბლომად, ნახა სარგებელი.

— რა გიჭირს, რა! — ეტყოდა ზურაბს გაძვალტყავებული აზნაური მიხა, — შენი წინაპრები ჩემი წინაპრების ყმები იქმნენ; ეხლა კი დროება ისე შეიცვალა, რომ შენ ასეთი სახლკარი გაქვს, ხოლო მე კი —ერთი ქოხილა და ცარიელი ნალია შემრჩენია, ისიც ისლით დახურული.

— „დრონი მეფობს და არა მეფენიო“, — ხომ გაგიგონია, ჩემო მიხა! — თვითკმაყოფილებით ეტყოდა ზურაბი მიხას და თანაც დაუმატებდა: ბედისა და ღმერთის არა ვარ უკმაყოფილო, მარა ამ კომუნისტების გამო ცხოვრებას გემო არა აქვს.

— ეჰ, მაგინი, რომ არ ყოფილიყვენ, ერთ ოც წელიწადს კიდევ მეტს ვიცოცხლებდი, მარა... ახლა ისე ვარ, რომ სული საიდან და როდის გამეპარება აღარ ვიცი.

—:—

კინაღამ დაგვავიწყდა იმისი თქმა რომ ზურაბს ცოლად ჰყავს იმავე სოფლის მღვდლის ქალიშვილი მაკა.

არც მაკაა ქმარზე ნაკლები „ჭკვიანი“ და მოხერხებული.

— კაცო, ხომ ხედავ საბჭოთა არჩევნები იწყება. შენ ხელები დაგიკრეფია და არაფერს ფიქრობ. აუცილებლად უნდა გახვიდე საბჭოში, თორემ არ მინდა შენი ქმრობა.

— „დადექი „ვეზნი ნაჩალნიკათ“-ო“, — იმის არ იყოს, ვინ აგირჩევს, ქალო, საბჭოში?!

— შნო და უნარია საჭირო, თორემ ისე აგირჩევენ, რომ შენც გაგიკვირდება, მაგ ორი არშინი ენა ტყვილად გაქვს? შარშან როგორ აირჩიეს აბა იაგორ? თავისი ენით მოთაფლა ყველა და იმიტომ. რავა, არ გახსოვს რა ენა გქონდა, როცა სიყვარულს მიხსნიდი?

— შენისანა ჭკუის პატრონი, რომ იყოს სოფელი, მაშინ რა მიჭირდა! წევრად კი არა, თავმჯდომარედაც ამირჩევდენ. ახლა მაინც ძნელია; ორივე მოჯამაგირემ გვიჩივლა თემში და სამი თვის ჯამაგირს გვთხოვენ, გარდა ამისა — დაზღვევასა და სხვა რამეებს.

— ჰოო, მით უფრო უნდა შეეცადო საბჭოში გაძრომას, თორემ მერე უარესს დღეს დაგაყენებენ.

— კი მარა, რაფერ უნდა შევეცადო?

— რაფერ და ასე: დაეპატიჟოთ სოფლის აქტივისტები, წევრები, ისე თითქოს შინაურული, მოვეაფლოთ, მოვნათლოთ ცოტა რამე სოთიოსაც შევსწიროთ და ასე ამნაირად აგირჩევენ.

ზურაბს მოეწონა ცოლის მოსაზრება და...

შეუდგენ მზადებას.

შეადგინეს სია:

— **ისიდორე** — ღარიბი გლეხი, რომელიც დიდი ავტორიტეტით სარგებლობს გლეხობაში.

— **ნესტორ** — დემობილიზაცია ქმნილი წითელ - არმიელი, რომელიც სოფლის „სული და გულია“.

— **ალიოშა** — კომკავშირელი, თემ ალმასკომის მდივანი და სოფლის „წმინდა ნინო განმანათლებელი“ (ასე დასცინის მღვდელი, რადგან ალიოშა სოფელში ეწევა დიდ კულტურულ მუშაობას, რამაც მღვდელს მორწმუნეებისაგან დაუცალიერა ეკლესია).

...და კიდევ მრავალი ასეთი პირები.

— კი, მარა რომ არ წამოვიდენ!— შეეკითხა ზურაბი ცოლს. — ხომ იცი მაგენი თაკილობენ კულაკთან ურთიერთობას.

— მოჯამაგირეებს, რომ უჩივლიათ თემში, აი, თითქოს იმ საქმის მოსაგვარებლად მოვიწვიეთ. მოჯამაგირეებიც მოვიყვანოთ და შემდეგ საქმე თავისთავად წავა!“

— რა უკაცრავად ვარით, მარა ნაუცბადევად მეტი ვერ მოვასწარით! — ამბობდა მაკა და სუფრაზე მოჰქონდა შემწვარ - მოხრაკულები.

სტუმრები ერთმანეთს [illegible]კავებდენ და ლაზათიანად მიირთმევდენ.

— ეხლა, ზურაბ, დრო არის მოვაგვაროთ ის საქმე, რომლის შესახებაც მოვსულვართ! — უთხრა ისიდორემ მასპინძელს.

— უკვე მოვაგვარეთ, ჩემო ისიდორე, ხომ მართალია, ბიჭებო! — და შეეკითხა მოჯამაგირეებს, რომლებიც სუფრის ერთ კუთხეში იჯდენ.

— მართალია: ფული უკვე მოგვცა, დაგვაკმაყოფილა! — დაუდასტურეს მოჯამაგირეებმა.

„ურწმუნო“ კომკავშირელი მაინც ეჭვობდა და ჩუმად შეეკითხა მოჯამაგირეებს, რომლებმაც დასადასტურებლად ჯიბიდან ფული ამოიღეს და აჩვენეს.

— კაცო, მე რა მაქვს მაგათთან სადავო? ჩემს შვილებსავით მიყვარს. მოჯამაგირედ კი არ არიან ესენი ჩემთან, არამედ ისე, რომ... მე მაგინი შვილზე ნაკლებ არ მიყვარს... — ამბობდა საკმაოდ შეზარხოშებული ზურაბი. — საწყლები იყვენ და შემეცოდა... ლუკმა - პური გავუჩინე... დღეს სოციალიზმისა და კომუნიზმის ხანაში ყველა კაცი ისე უნდა იქცეოდეს — სხვებს დახმარება უნდა გაუწიოს....

— მაშ, მაშ.. მარგორ იქნება?.. ხალხნი ვართ ადამიანი, თორემ უწინდელი დრო ხომ არ არის, რომ ნიკალაი ვტაროი გლეხებსა და მუშებს ტყავს აძრობდა და ქალამნათ იცვამდა: — სთქვა ზურაბის ცოლმა.

— ქალო, რას სულელობ? ნიკალაი ვტოროის ქალამანი როდის ეცვა? ქალამანი კი არა, ზაგრანიჩნი ლაკრიწოვანი ჩექმები ეცვა! — ცოლს შეცდომა გაუსწორა ზურაბმა, რომელიც ფეხზე ძლივს იდგა.

— სიტყვაზე ვსთქვი, თორემ ქალამანს როგორ იკადრებდა?! — გამოასწორა ქალმა მაკამ შეცდომა.

— ზურაბ, შენ შეძლებული კაცი ხარ და ხუთასი მაენთი შემოგვეწიე ალმასკომის ახალი შენობისათვის კრამიტის ყიდვა გვინდა! — უთხრა ნესტორმა ზურაბს.

— მაშისული ნუ წამიწყდება, ერთი წელიწადია სიმწრითა და ოფლით ვაგროვებ ხუთას მანეთს, რომ ალმასკომისათვის შემეწირა. შენ რომ არ გეთხრობია ,ჩემო ნესტორ, მე მაინც ვიზამდი მაგ საქმეს!

ხუთასი მანეთი ხელში იგდეს ალმასკომის საჭიროებისათვის.

მოჯამაგირეები დააკმაყოფილეს და კარგადაც გამოძღენ.

— არა უშავს, ძვირი დაგვიჯდა, მარა საბჭოს წევრობა უეჭველია.

— თუ არ გამართლდა, ხომ დავიღუპეთ! ვაი ჩემო ხუთასო მანეთო...

ნამამასახლისარ კულაკის წერილი ვაჭრისადმი

მეგობარო იოსებ,
წერილსა გწერ სოფლიდან.
ვიცი, ძმაო, შენც დარდობ,
იწურები ოფლიდან.

—:—

დიდება და პატივი
დამეკარგა ხალხშია.
სიხარული არ არის,
გული ჩემი თალხშია.

—:—

მე რომ უწინ ღარიბებს
ვეძახოდი „დურაკსა“, —
ყველა ზიზღით მიცქერის,
მეძახიან: „კულაკსა“!

—:—

დარდისაგან დავბერდი,
დამეკარგა ხალისი.
კაცი უწინ — ძველ დროში
ვიყავ მამასახლისი.

—:—

თავისთავი მომქონდა
უძლევ ზღაპრულ ყარამნათ.
„ცა ჭუდად არ მიმაჩნია,
დედა-მიწა ქალამნათ“.

—:—

ბევრი გავამათრახე,
შევუხურე გვერდები;
კბილები ჩავუმტვრიე,
ჩაუნგრიე ფერდები.

—:—

ფეხებს უბრაგუნებდი
ღარიბებს და საწყალსა.
მრუდეთ ვსჯრიდი სამართალს,
ვამტყუნებდი მართალსა.

—:—

მოხერხებით, ჭრთამებით
შევიძინე ქონება.
გულს მიფუფქავს, ძმაოჯან,
წარსულის მოგონება.

—:—

სოფლის საქმე ავ-კარგი
სულ მე მეკითხებოდა.
საცა მე არ ვიყავი,
იქ საქმე არ წყდებოდა.

—:—

სოფლის შემოსავალი
ჩვენს მუცელში ვიდოდა;
ჩვენი იყო ქვეყანა,
მეტი რაღა გვინდოდა.

—:—

მრგვალდებოდით სუყველა
მოთლის გუდასავითა.
ტყავს ვაძრობდით გლეხობას.
ვსთვლიდით დუმასავითა.

—:—

რომ ვფიქრდები, — არ ვიცი,
თავი სიზმრად მგონია.
ამ ყოფაში ცხოვრება
განა გამიგონია?!

—:—

შეიცვალა დროება
თავს დაგვეცა მეხები.
ქვეყნის საქმეს მართავენ
მუშები და გლეხები.

—:—

ჩემი მოჯამაგირე
ქვრივის შვილი — ტურია,
ეხლა დიდი კაცია,
სოფლის მეთაურია.
რაღა ბევრი მოგწერო,
გულზე მადევს ლოდები.
წერილი მოიწერე,
შენს პასუხს ველოდები.

პეტან.

ალსარეგა „უამსა ბა-ჭივრეგისა“

იანეთის თავმჯდომარემ,
კულაშისას გადასძახა:
— ჩემი საქმე, ჩემო **ვასილ,**
მიდის უკან, მიდის გლახათ.
სიზმარივით იპარება:
შვება-ლხენა და სიამე!
და ნაღველათ გადაიქცა,
რაცა ვსვი და რაცა ვჭამე.
ყველაფერსა ქვეყანაზე
ბოლო აქვს და დასასრული, —
მაგრამ ჩემზე ეს თქმულება,
არ მქონია დასახული.
რომ თავიდან ვერ აუღე
სოფელს ალღო შესაფერი,—
ამას მოწმობს დღევანდელი
ჩემი სახე, ჩემი ფერი.
რა კი ერთხელ გამიმართლდა,
ჩავდიოდი „ჩემებურად“.
ძმაო, კაცი აღარა ვარ,
ძმაო, სიტყვა იღე ყურად.
არჩევნები ახლოვდება,
სხვანაირი მესმის ხმები!
სოფელს დიდი მოთმინება
რომ ჰქონია, აღარ ვცდები.
ბოლმა გულში დაგუბული,
ამსხვრევს საზღვარს, ამსხვრევს
კიდეს!
დღეს შენს ამბავს ველოდები—
შემდეგ გეტყვი, ძმაო კიდევ.
კულაშისა თავმჯდომარემ
ამ ძახილზე გაიზმორა!
გაიზმორა ისე მწარედ,
რომ გაღუნა წელი ორად,
და კანკალით უპასუხა:
— ეს ამბავი სამწუხარო,
რომ ვისმინე მეზობელო,
ავჩუხჩუხდი როგორც წყარო.
გავიფიქრე: გავჩენილვარ
უბედური ქვეყანაზე!
შენც კი იცი, რომ მიყვარდი
მამაზე და უფრო ძმაზე.
და იმედი როგორ მოგცე,
უიმედო ოდეს მე ვარ!
არჩევნების მოლოდინში
მაციებს და მუდამ ვწევარ.
გაზეთებში გამომჭიმეს
არა ერთხელ, არა ათჯერ,—
მაგრამ მაშინ გაუძელი,
ახლა ლამის მაცვან ჯვარზე.
ჯიხაიშის თავმჯდომარეს,
გაკვრით მოხვდა ეს ხმა ყურში,
და მოუთხრო ცას და მიწას
რაც ელაგა ჩუმად გულში.
თქვენს ბედში ვარ—გადმოსძახა
და დადუმდა არე—მარე!—
და მზის შუქზე გაჰკრეს უცებ,
ეს სამივე თავმჯდომარე...

ბაგნელი ბზიკი.

ამ მოჯამაგირეებმაც რომ თავისი გაიტანეს! —მოსთქვამდა მაკა.

— კოწიას ჩვენზე მეტი ეხარჯება, რომ საბჭოში გაძვრეს, მარა ყველა ატყუილებს! — თავი ინუგეშა ზურაბმა.

—:—

საბჭოთა არჩევნების კრება იყო.

ნოელ სოფელს ალმასკომის ახალ კრამიტით დახურულ შენობასთან მოეყარა თავი და უსმენდა სოფლის ორატორებს.

— ვა, ვა! ეს ზურაბია!? — გაუკვირდა სოფელს, როცა ზურაბმა დაიწყო:

— ამხანაგებო!...

— ვინ არის მაგისი ამხანაგი? რას ილანძღება? — დაიძახა ვიღაცამ.

— ამხანაგებო, ახალმა საბჭომ უნდა გაიყვანოს გზები; გლეხობას უნდა მიაწოდოს იაფი და კარგი საქონელი... ამიტომ, ამხანაგებო, საბჭოში ჩვენ უნდა ავირჩიოთ ისეთი...

— უკაცრავად! — დაიძახა ვიღაცამ და ზურაბთან ერთად მთელი კრება მას მიაცქერდა.

ეს ნესტორი იყო.

— ამხანაგებო, — ამბობდა ნესტორი, — აი ხედავთ—კულაკების თავხედობა საღამდე მიდის? ზურაბ მუცელაძეს ხმის უფლებაც არა აქვს, ის შავ სიაში სწერია; აქ კი გამოსულა და რიხით გაიძახის ფართო-ფართო სიტყვებს. — და ნესტორი მიუბრუნდა მუცელაძეს: — აი, ვერა ზედავ იმ კედელზე რომ შავი სია არის გამოკრული? იქ შენი სახელი და გვარიც სწერია!

— შორს, შორს ჩვენგან კულაკები. — ერთხმად დასძახა კრებამ.

—:—

— აკი გეუბნებოდი, რომ მაგათ ვერ მოვატყუილებთ-მეთქი! — უსაყვედურებდა ზურაბი მაკას, რომელიც მოსთქვამდა:

— ვაი, რა წვეულებამ ჩამიარა როგორ გამოვაძეე ის გასაწყვეტები! ვაი, მოჯამაგირეებს რომ ფული მივეცით... ვაი, ვაი ჩემო ხუთასო მანეთო!

ჭინჭარი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჯოჯოხეთის კუთხე

ადგილკომის მადლია, რომ მოეწყო ნათლია

ხაშურის საყუდის ადგილ... უკაცრავად, ადგილკომს თავისებურად ესმის თავისი დანიშნულება.

როცა ადგილკომში გოგოლაძეს უთხრეს: „შე კაი კაცო, თვითონ უნდა ებრძოდე პროტექციასა და ნათლიმამობას; შე კი სამსახურში თავისი ნათლია მოაწყვეო“, —მან ასე უპასუხა:—**ნათლიმამობას მეც ვებრძვი, მაგრამ ნათლიამ რა დაშავა?!**

თუ რამდენად სამართლიანი და სწორია ეს პასუხი, ალბად, ადგილობრივი პროფკავშირი გამოარკვევს.

გატყდა ფრთი თავი, ჩამოვარდა ზავი

ასე სწერს „წევრი“:

„მე-ნ-ე უბნის მე-ნ-ეისაოსტატოს ლიანდაგის მუშა გრიგოლაშვილი და არტელის უფროსი ლონლაძე წაიჩხუბენ. პირველს მეორემ ნიჩაბი სთხლიშა თავში“:

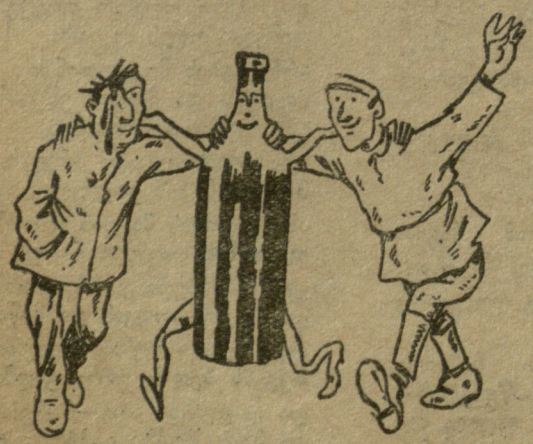

მართლაც საკვირველია, თუ როგორ გაუძლო „ცარიელმა თავმა“ ნიჩაფის თხლიშებას. მაგრამ საქმე თურმე შემდეგში ყოფილა:

— მოდი, ეს საქმე მივჩქმალოთ და სამაღარიჩოთ კვარტებს ჩამოვდგამ!—მისცა წინადადება ლონლაძემ დაზარალებულს.

— პოჟალუსტა! საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს!— დაეთანხმა თავგატეხილი და წავიდენ საქეიფოთ.

აი. რა ძლიერი და შემძლეა კვარტი! ჩამოდგა მეზავეთ მოჩხუბრებს შორის და მშვიდობიანობა დაამყარა. რომელი კელოგის პაქტი, რომელი „მშვიდობიანობის ანგელოსი“ და რომელი ერთა ლიგა მოაგვარებდა ასე სასურველად ამ უსიამოვნებას?!

ქეიფისა და ზავის შემდეგ, გრიგოლაშვილი ამბობდა. თურმე:—**ხვალ ვის გავალახვინო, რომ მაღარიჩი გადამიხადოსო. სცემეთ ამ გოგრას (თავი), ნუ გეშინიათ კი გაუძლებს, მხოლოდ თქვენ კვარტები ჩამოდგით.**

სამოელმა „მახრამ“ მთელი დაბა დაჰხრა

ნათქვამია: „ჭამა მადაში მოდისო“. მართალია, სამოელ პეტრიაშვილს მადა ყოველთვის კარგი ჰქონდა, (მენშევიკების დროს ერობის თავმჯდომარედ იყო აბროლაურში და პატივი სცა თავის თავს), მაგრამ მას შემდეგ, რაც მან რაჭა-ლეჩხუმის სას. სამ. ტეხნიკუმის 800 მანეთი ჰყლაპა, მადა უფრო მოუვიდა. (რატომაც არ მოუვიდოდა, როცა, მისი თქმის არ იყოს,—შერჩა, როგორც ხახვი“,—პასუხის მოთხოვნაც არავის გაუბედნია მისთვის).

ამჟამად, სამოელ საბჭოს წევრი ბრძანდება, ისეთი გულმაგარი კაცია, რომ არც კი აშინებს მოახლოებული საბჭოთა არჩევნები. არამც თუ აშინებს, პირიქით, ოცნებობს, რომ, ეგებ, ვინ იცის, ღმერთი გაწყრეს და თავმჯდომარედაც კი ამირჩიონო. ან-და რატომ არ უნდა აირჩიონ, როცა კაცს ასე ახასიათებს **ალი:**

არ მომკლებია არადროს
მღვდელ-კულაკს მისი წყალობა.
რა ვუყოთ მერე, რომ იცის
ყოველდღე ჩხუბი-მთვრალობა.
არა სცალია საქმისთვის,
უყვარს კარტი და ნარდია.
აწი შენ იცი, ტარტაროზ.
რასაც მწერ ყველა ნაღდია.

აი, ეხლა კი, ამ წერილის შემდეგ, შესაძლებელია ჭაბის მადა მართლაც დაეკარგოს სამოელს. კიდევ და ასე სჯობია (მადის დაკარგვა),—თორემ კაცს მადა მქონდეს და სახრავი კი არაფერი,—ცუდია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

როტექცია თუ კია, მოეწყობა ბუკია

გადაჭარბებად და ტრაბახობად არ ჩამოერთმევა ბათომის ფოსტა-ტელეგრაფის „ტუზ“ თანამშრომელს—ბუკიას, რომ მან სთქვას: **„აქეთ გორასა წიხლსა ვკრავ, და იქით გორას ძრას ვუზამ“:**

არ ჩამოერთმევა იმიტომ, რომ მან ამაზე უფრო საკვირველი საქმე გააკეთა:

ბათომიდან არც კი წასულა არსად ისე გადმოყვანა თავისი და ფოსტა-ტელეგრაფიდან ბათომში.

აქ სასიამოვნოა ორი გარემოება:

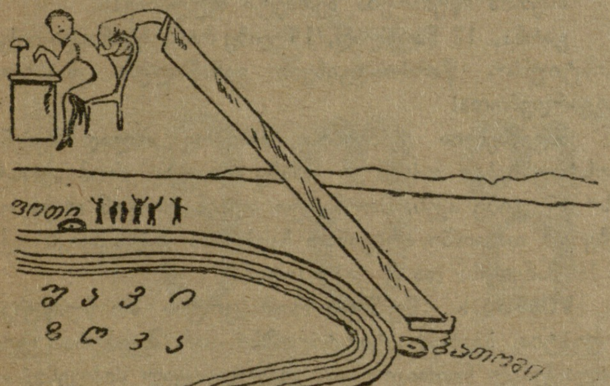

პირველი: ტეხნიკის მიღწევა, რომლის საშუალებითაც ხდება ადამიანის გადაყვანა ერთი ადგილიდან მეორეზე ელევატორის გამოყენებით.

მეორე: ადგილობრივად ბათომში აღარ ყოფილან ფოსტა-ტელეგრაფის უმუშევრები, თორემ, როგორ იკადრებდენ ფოთიდან თანამშრომლის გადმოყვანას. (ამგვარად, ბათომი ერთად-ერთი ქალაქია, სადაც არ არიან ფ.-ტ. უმუშევრები).

რევოლვერი და ზარი გამგე არის საზარი

მოისპო ეკლესიები და მათი ზარები; მოისპო რკ. გზის ზარები... მაგრამ ქუთაისის უმუშევართა მებრძოლ კოლექტივების პაპიროსის ქაღალდის დამამზადებელ ფაბრიკის დირექტორი **პოჩტარი** ვერ შეგუებია (ალბად) ამ გარემოებას და დაუკანონებია:

საქმის მწარმოებელს	1	ზარი
დარაჯს	2	„
ბუჰალტერს	3	„
მოლარეს	4	„
სულ . .	10	ზარი

ამგვარად, თვითეულ თანამშრომელზე მოდის 2 ნახევარი ზარი, რაც აუცილებლად დიდ მიღწევად უნდა ჩაითვალოს შრომის ნაყოფიერების ზრდაში.

მართალია, თანამშრომლები ხშირათ იბნევიან განუწყვეტელ ზარის რეკით, მაგრამ დირექტორს განძრახული აქვს გახსნას ორწლიანი კურსები ზარის რეკის შესასწავლად, რის შემდეგ ზარის რეკა კალაპოტში ჩადგება.

ყველაზე მეტი გულის-ხეთქა და კანკალი უწევს მოლარეს, ხოლო ყველაზე უკეთეს პირობებშია საქმის-მწარმოებელი: ერთი დარეკის შემდეგ, მას შეუძლია [illegible]ლად ამოისუნთქოს.

პოჩტარმა იცის, რომ თანამშრომლებს ის არ უყვართ მაინცდამაინც მისი ასეთი ბიუროკრატობისათვის. ამიტომ მას ბრაუნინგის რევოლვერი უდევს მაგიდაზე-ალბად ვიღაცას მისთვის უსწავლებია, რომ: **„შიში შექმნის სიყვარულსო“.**

უმუშევართა კოლექტივის ფაბრიკიდან, სადაც პოჩტარი დირექტორად არის, თვით უმუშევრობამდე მუშგლეხინის ერთი ნაბიჯია,—ასე მოკლეა მანძილი მათ შორის.

რა ვუყოთ რომ მთვრალია?—ეს ხომ ღვინის ბრალია!

ახირებული ხალხია ანასეულში, (გურია ოზურგეთის მახრა); არ იციან დრო და შერჩევა, თუ როდის შეიძლება ტყეში ხანძრის გაჩენა. ადგებიან და ტელეფონით ატყობინებენ ოზურგეთის მილიციის უფროს, (დიახ, ლავრენტი სოსელიას), რომ ტყეს ხანძარი გაუჩნდა და სასწრაფოდ მოგვეშველეთო. ატყობინებენ, მაგრამ ის კი არ იციან, თუ როგორ მდგომარეობაშია ამ დროს თვითონ ლავრენტი.

მაგრამ რა შუაშია აქ მორიგე ტელეფონისტკა კვაშალის ქალი, რომელთანაც მივარდა ლავრენტი და:

უჟიქა, დაატუსაღა.
აღარ მოაკლო გინება...
გამოფხიზლების შემდეგა,
ქალის გაშვება ინება.

თურმე მთვრალი ყოფილა (ახალ წელს შეხვდა ტრადიციულად). არც გასაკვირია მისი ასეთი საქციელი; კაცს ღვინისაგან თავში თვითონ ჰქონებია ხანძარი და როგორ შეეძლო ტყეს მიშველებოდა?! „ჯერ თავო და თავო, მერე“... ანასეულის ტყეო!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცნობათა მიღება

ბახმაროს რწყილს. თუმცა კბენა ისეთი გცოდნიათ, რომ ბახმარო კი არა, ვაკიჯვარის ორღობეც არ იუკადრისებს თქვენისთანა „ნაზ" არსებას და იმასაც კაკალ შუა ზაფხულში, მაგრამ არ შეიძლება, ამხანაგო, მაინც ლაზარეს იმდენად „მორიდება", რომ იგი უბრალო ვირს მიამსგავსოთ. ვირი ხომ სულელი არსება გგონიათ, წარმოიდგინეთ: ეკლესიაში ჯვრის საწერად შესვლას ისიც ითაკილებს ამ ხანაში, როგორც ეს ლაზარეს მოუმოქმედებია თქვენდა ალსაშფოთებლად.

გარნა, არც ჩვენი იმდენად „მოურიდებლობა" ვარგა, რომ მოგვიწოდებთ:

„დღეს, ხომ იცი, რომ ტარდება
ჩვენში, კულტ-რევოლიუცია
ამ საკითხის გავრცელება,
მახთ.ნ ანტი კამპანია"-ო (ხაზი ჩვენია)

კულტ-რევოლიუციის საკითხში ჩვენ გეთანხმებით. დაგეთანხმებოდით **ანტი კამპანიის** საკითხშიაც, რომ ვიცოდეთ, თუ რომელ და როგორ კამპანიაზე გაქვთ მუსაიფი.

საერთოდ კი „ანტი-კამპანიისტად" ჩვენ ვერ გამოვდგებით.

ხვიშტას. გმადლობთ, რომ ბათომის „ზაკტპოს" ამბავი ასე „ვრცლად" გვაცნობეთ. ამ „ლექსიდან" ჩვენ ის-ღა გავიგეთ, რომ გამგე დოლიძე და ნოქარი ფოცხიშვილი გაძსახლში მიუბრძანებიათ. არ სჩანს მხოლოდ, თუ რისთვის მიაბრძანეს. აქ მოხსენებული ქანქარი ნაკლებათ ჰფენს ნათელს საქმის ვითარებას.

ამ თავსამტვრევად გადაქცეულ საკითხს თქვენი ლექსის ვერც ეს ტაეპი შველის:

„სახლში მიართვეს იმ ქალებს
თუ არ უწევდათ ფართალი
და აირია ყოველი
დიდხანს ვერ ვპოვეთ მართალი"-ო.

ჩვენც სწორედ ამ უკანასკნელ სიტყვას ძივსდევთ და ვერ ვპოვებთ. ძალიან გვეინტერესებოდა გაგვეგო, თუ, სახელდობრ, „რა მიართვეს იმ ქალებს"?!.

ძოკია დარასხმლიას. თქვენ, შეკითხვის სახით, გვწერთ:

„3 თვის ვაი ვაგლ ხით შემონახულმა ხელფასმა (თვეში მეძლევა 40 მანეთი) ძლივას შემძინა ერთი მთელს ჩვენს სოფელში ქალების სალაპარაკოდ გადაქცეული ,,კოსტიუმი", რომელსაც აქვს 17 ჯიბე... დღიდან ყიდვისა ვატარებ, მაგრამ ვერ გამომირკვევია ჩემისთანა 40 მანეთიან კაცს, რომელსაც თვის ბოლოს მრჩება, გათვალისწინებული ხ რჯების შემდეგ, 10 მან. 7 კაპეიკი, რად მოვიხმარო შარვლის 5 ჯიბე, ჟილეტის 6 და პიდჟაკის—6 ცალი?.. გთხოვთ მიპასუხოთ და დარიგება მომცეთ, თუ რა შევინახო ამ ჯიბეებში და როგორ გავატარო შემდეგ ისინი 3 რად ბუღალტერიაში"-ო.

ამ შეკითხვის გამო, თქვენს მწუხარებასთან ერთად, ჩვენს მწუხარებასაც არ მიეცა საზღვარი. 10 მანეთისა და 7 კაპეიკის ნაცვლად, რომ ერთი მანეთი და 70 კაპეიკი გრჩებოდეთ ჯამიგირიდან ყოველ თვეში, მაშინ თქვენ მიერ მოცემულ შეკითხვაზე ჩვენი პასუხი იქნებოდა მოკლე და მკაფიო: „ჩაიდევით თითო ჯიბეში ათ-ათი კაპეიკი—თქვა". ჯიბეებიც დატვირთული იქნებოდა, აძოცანაც გადაჭრილი და თქვენცა და ჩვენც მწუხარებისგან თავისუფალნი· ახლა კი, წარმოიდგინეთ, თავი ვატეხეთ 10 მ. და 7 კაპეიკს, მაგრამ არ იქნა, თანასწორად ვერ გაუნაწილეთ ის თქვენს 17 ჯიბეს.

ასეთია მწუხარება ზედმეტი ფულისაგან!

გარნა, 17 ნაცვლად, 19 ჯიბე რომ ჰქონოდა თქვენს „კო.სტიუმს", წარძოიდგინეთ: განაწილება უსისხლოდ ძოგვარდებოდა!

ასე ძნელია ჯიბეების სიმცირე ახლად შეძენილ „კოსტიუმზე!.." თქვენ კი იმაზე სჩივით, რომ „კოსტიუმს" 17 ჯიბე აქვს. მოუმატეთ თქვენ თითონ ახლა ორი ჯიბე და თითოში არხეინად ჩაიწყობთ 53 კაპეიკს თქვენი 10 მანეთისა და 7 კაპეიკიდან.

წუმწუმას. წუმწუმა რომ ცოტას მოწუმწუმებს, ეს ფაქტია, მაგრამ „ტარტაროზს" არ შეუძლია ყველა ასაფეთქებელ ნივთიერებას კვ:ლ-და-კვალ მიჰყვეს: იგი მრუდს და მართალს არჩევს, უპირველეს ყოვლისა.

ამიტომ ვანიჩქას კიდევ ჰო, შესაძლოა, დასცხოს ჩანგალი, რადგან ის ფოსტას ხშირად სტოვებს და სახდროს დუქანში ნარდსა და კამათლებს შეექცევა. მაგრამ ძნელი გასარკვევია, თუ რისთვის უნდა აწყენინოს სკოლის გამგეს? იქნებ იმისთვის, რომ დუქანში ნარდის თამაშს თურმე მოწაფეებიც ადევნებენ თვალს?!. ყოველ შემთხვევაში თქვენ ამაზედ არაფერს სწერთ, ხოლო გეტბობათ, რომ ათვალისწუნებული გაქვთ სკოლის გამგის „თვალის პრაწვა". ჩვენი დასკვნა ასეთია: სკოლის გამგე შესაძლოა „თვალს პრაწავდეს", შესაძლოა არც თქვენ იყვეთ ამ „სენისაგან" სრულიად თავისუფალი, როგორც „კორი", თქვეხივე გამოთქმის თანახმად. მაგრამ, მიუხედავათ ამისა, სწორი ხედვა კი ორივეს გაკლიათ: როგორც თქვენ, ისე სკოლის გამგესაც, თორემ ასეთის „შეძიანხ ებლური" გამოთქმით, როგორიცაა: ,,მხოლოთ ესენი არიან სულ ტყვილა მაყურებლები"-ო, არ მოიხსენიებდით მოწაფეების დუქანში ყოფნას ნარდის თამაშის მოწმეებათ. სკოლის გამგე კი მიიღებდა სათანადო ზომებს მოწაფეების აქიდან გასაყვანად, რომ ,,თვალს არა თუ პრაწავდეს", მცირეოდნად მაინც უჭრიდეს.

,,უტუს". - თქვენს ლექსში ძალიან მოსაწონია და დროულიც ერთად ერთი ტაეპი, როცა სოფლის ხუცესი მოსთქვამს თავის ბედზე-

,,ახე გამომადურაქა
ცრემლის ჭრის დღეს ლიზამ,
საბჭოების არჩევის დროს.·
ალმათ ვარესს მიზამს"-ო

აქ, ამ ერთ ტაეპში სავსებით მოცემულია როგორც ძველი, წარსული წელი, ისე ახალიც, რომელსაც უპირველეს ყოვლისა ახასიათებს საარჩევნო ციებ-ცხელება. ხუცესი მართალია: წლითი-წლობით უარესი ხდება მათი მდგომარეობა. რა'ი იზამთ: ასეთია ,,განგების" კანონი!..

ეროვნული ბიბლიოთეკა

1 თებერვლიდან

მასიური მუშური გაზეთი

„მუშა"

ეღირება მხოლოდ **2** კაპ.

გაზეთი „მუშა", მიზნად ისახავს გახდეს პოპულიარული და მუშათა ფართო მასებისათვის სავსებით მისაწვდომი, როგორც შინაარსით, ისე ფასით.

გაზეთი „მუშა" გამოვა შემცირებული ფორმატით.

გაზ. „მუშა"-ზე ხელისმოწერის პირობები:

გაზეთი ეღირება

1 წლით—5 მან.
6 თვით—2 მ. 60 კაპ.
3 თვით—1 მ. 35 კაპ.
1 თვით— 50 კაპ.

ჟურნალ „ტარტაროზი"-ს დამატებით გაზეთი ეღირება

1 წლით—7 მ. 40 კაპ.
6 თვით—3 მ. 80 კაპ.
3 თვით—1 მ. 95 კაპ.
1 თვით— 70 კაპ.

პოლ.-ტრესტის მე-5-ე სტამბა. ჩამოს ქ., 88.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პოვზი ნაცარში

ნახ. ნადარეიშვილის